

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Освітня програма	36905 Екологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	101 Екологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

23.03.2023 р.

Справа № 0101/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Дмитрів Григорій Степанович – головуючий,
Білоус Оксана Іванівна,
Гасюк Іван Михайлович,
Голуб Олександр Андрійович,
Грановська Людмила Миколаївна,
Запотоцький Сергій Петрович,
Заячук Мирослав Дмитрович,
Максименко Надія Василівна,
Мудрак Олександр Васильович,
Погребняк Володимир Григорович,
Сонько Сергій Петрович,
Тяпкін Олег Костянтинович,

за участі запрошених осіб:

Коломієць Ю.В., декан – представник ЗВО,
Клепко Алла Володимирівна – гарант ОП,
Котюк Людмила Анатоліївна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36905
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Основний фокус, мета ОНП Екологія узгоджується зі статутом зокрема, місією НУБіП України. Унікальність ОНП полягає у її спрямуванні на впровадження екологічних досліджень в аграрній сфері та природоохоронній галузі, що відображено в тематиці наукових досліджень аспірантів та НПП (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/chayka_ekologiya_shkidlivogo_entomokompleksu_posiviv_pshenici_ozimoy_i.pdf, https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/proekt_ukrainsko-cheskiy.pdf).

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Згідно (<https://office.naq.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) оголошені ПРН відповідають запитам усіх груп стейкхолдерів. Зокрема, здобувачів ОНП залучали до засідань проектної групи, круглих столів, через он-лайн опитування; здійснено загальне обговорення ОНП (<https://nubip.edu.ua/node/1175/14>, <https://nubip.edu.ua/node/86184>, <https://nubip.edu.ua/node/105092>); пропозиції роботодавців обговорено та прийнято на засіданні Ради роботодавців (<https://nubip.edu.ua/node/1175/13>, <https://nubip.edu.ua/node/120191>); академічна спільнота долучалася до оцінки ОНП і надавала свої пропозиції в он-лайн режимі (<https://nubip.edu.ua/node/1175/15>). Робочі програми та силабуси дисциплін систематично розглядалися на засіданнях випускової кафедри, навчально-методичної комісії за спеціальністю 101 Екологія, вченої ради факультету (протоколи <https://nubip.edu.ua/node/1175/20>)

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Згідно з (<https://office.naq.gov.ua/v1/from-se/7184/view>) формулювання цілей та ПРН ОНП «101 Екологія» враховано досвід Одеського державного екологічного університету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Інституту агроєкології і природокористування НААН, Львівського національного університету імені Івана Франка та інших ЗВО. При розробці та реалізації ОНП враховано також галуzeвий та регіональний контекст (<https://office.naq.gov.ua/v1/from/7384?index=1>).

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Із всіх обов'язкових ОК лише 2 можуть (і то частково) забезпечувати фахову підготовку (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from-se/7184/view>). При цьому в дисципліні «Методологія наукового дослідження (методика дослідження, управління проектами, інтелектуальна власність)» лише в 2-х темах в завданнях для практичної роботи передбачене виконання спеціальних завдань пов'язаних з екологією та природокористуванням (341d443f-1ad6-4e2a-a018-09020c98d62d). Друга ОК «Теоретичні і практичні засади сучасної екології» (12 кредитів) має характер всеохопної, проте вона єдина, яка безпосередньо пов'язана з екологією (3d76b1b2-c340-4e08-a327-13c9ed7698c1). Насправді ці зауваження не критичні, оскільки торкаються автономії ЗВО. Проте, адаптація назви і змісту таких дисциплін як «Комп'ютерна обробка інформації», «Математичне моделювання та планування експерименту», «Методологія наукового дослідження (методи, управління проектами, інтелектуальна власність)» до предметної області екології зняла б у майбутньому подібні зауваження. Наприклад «Комп'ютерна обробка екологічної інформації», «Математичне моделювання явищ і процесів в екосистемах», «Методологія і методи екологічного дослідження». Подібний шлях пропонується в звіті ЕГ, яка рекомендує ОК 7 замінити 2–3 дисциплінами по 4–6 кредитів, враховуючи орієнтованість ОНП не лише на природничі науки, але й сільськогосподарські. Це б більшою мірою відповідало СВО, в якому щодо методів дослідження сказано: «Методи, методики та технології. Методи збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень, методи комп'ютерного моделювання, фізичні, хімічні та біологічні методи дослідження будови та властивостей екологічних систем».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) в ОНП «12 кредитів направлено на здобуття глибоких знань із спеціальності екологія», але не вказано, що всі вони припадають на одну дисципліну «Теоретичні і практичні засади сучасної екології». Проте зміст цієї дисципліни та зауваження ЗВО на звіт ЕГ доводять нам необхідність реалізації права ЗВО на академічну свободу (Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (naqa.gov.ua)). В той же час у переліку обов'язкових компонентів освітньої програми не завадило би введення більшої кількості дисциплін, адаптованих до предметної області екології на додаток до єдиної «Теоретичні і практичні засади сучасної екології».

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОП в цілому структурована коректно, в її розробці брало участь дев'ять осіб з числа НПП і здобувачів ВО. Навчальний план (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/navchalniy_plan_2022-2023.pdf), сформований відповідно до опису ОП та структурно-логічної схеми. Проте, як відмічено в (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) СК 03 (Здатність виконувати оригінальні дослідження процесів і явищ в екосистемах різного рівня організації, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері екології, охорони довкілля та природокористування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень за використання сучасних наукових методів) забезпечують ОК 4, 5, 6, 7, хоча по суті ОК 4 («Комп'ютерна обробка інформації» (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/gr_kompjuterna_obrobka_2022.pdf) і ОК 5 («Математичне моделювання та планування експерименту» https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/gr_mat_mod-nya_2022.pdf) є загальноуніверситетськими і в них така СК не передбачена, лише ОК 6 і 7 розроблені спеціально для екологів.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) тематика дисертаційних досліджень аспірантів в цілому відповідає галузі 10 «Природничі науки» та спеціальності 101 «Екологія» зокрема. Проте, на нашу думку, додаткових зусиль вимагає насичення змісту наукового ступеня «доктор філософії» відповідною тематикою наукових досліджень. Позитивним є намагання ЗВО вирішити це питання проведенням щорічної Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Екологія – філософія існування людства», остання з яких пройшла 26-27 квітня 2022 р. Проте зміст тез конференції має суто прикладний характер, віддалений від її назви (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/zbirnik_tez_dopovidey_2022.pdf). В той же час у СВО як у інтегральній компетентності так і у ЗК2 наголошується на умінні здобувача освітнього рівня «доктор філософії» «розв'язувати комплексні екологічні проблеми на основі системного наукового світогляду та новітніх методологічних підходів». Крім того у самій ОНП серед методів названі «загально-наукові, філософсько-онтологічні, природничо-наукові»

(9a7ca989-158d-4912-8abb-b4955cb81b7d). Позитивний внесок у вирішення зазначеної проблеми можуть зробити наукові на науково-методичні роботи професора Боголюбова В.М.- спеціаліста з проблем сталого розвитку.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Вибір ОК здобувачами здійснюється з переліку дисциплін для вільного вибору аспіранта, всього здобувач може обрати 3 дисципліни. Пропонується на вибір 16 дисциплін, також передбачена можливість вибору однієї дисципліни з Каталогу вибірових дисциплін для підготовки PhD, магістрів і бакалаврів (<https://nubip.edu.ua/node/90928/14>, <https://nubip.edu.ua/node/46601>) або з ОНП інших закладів освіти (<https://nubip.edu.ua/node/86400>). Проте, згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) ОНП 2020 р. передбачала вибір 5 фахових дисциплін, хоча їх перелік і був обмеженим. На думку ЕГ, якби за ОП здобувачі мали можливість вибору більшої кількості дисциплін, наприклад 5, (не змінюючи загальної кількості кредитів і залишаючи за кожною ВК по 3 кредити ЄКТС), це сприяло б формуванню аспірантами більш гнучкої освітньої траєкторії. Тим більш, що вибір відбувається на початку першого семестру, а самі ВК вивчаються через рік в третьому семестрі, за цей час розуміння доцільності вивчення тих чи інших ВК у здобувачів може змінитися.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

У пункті ВСО «Матеріально-технічне забезпечення» зазначено: «Здобувачі можуть використовувати матеріально-технічну базу різних підрозділів університету: наукових лабораторій екологічного, хімічного та агробіологічного спрямування; Української лабораторії якості і безпеки продукції АПК, яка є структурним підрозділом НУБіП, має міжнародні сертифікати якості для роботи у природоохоронній галузі і дає можливість проводити унікальні наукові експерименти; наукову та ін. бази дослідних господарств університету». В той же час, згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) «практична підготовка формує такі компетентності і ПРН: ЗКО1, СКО7, СКО8 і ПРН08, ПРН09». Зокрема ЗКО1 «Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового та загальнокультурного світогляду, що стосуються екології, охорони довкілля і раціонального природокористування із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності». Насправді ж в ОНП практична підготовка здобувачів освіти передбачає надбання ними лише педагогічних навичок: «Робоча програма практики 2022 р. (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/gr_pedagogichna_praktika.pdf) передбачає такі види діяльності: розробка лекційного матеріалу та представлення його під час заняття, розробка практичного (лабораторного) матеріалу та представлення його під час заняття...».

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) в ОНП передбачені компетентності, які забезпечують формування соціальних навичок (soft skills). Зокрема, це ОК 2, ОК 3, ОК 6, ОК 7, ОК 8. Гарантом ОП та академічним персоналом забезпечується у здобувачів формування необхідних soft skills, в національних і міжнародних колективах.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Розробники ОНП в ВСО заперечують наявність професійного стандарту, хоча він діє з 04 травня 2022 року (Н А К А З № 1111-22 Міністерства Економіки «Про затвердження професійного стандарту «Еколог»»). В той же час ЕГ зазначає, що «в цілому програма відповідає вимогам професійного стандарту...» (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>). Оскільки ОНП затверджена 27.05.2022 року можна припустити, що розробники не встигли з ним ознайомитись.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) загальний бюджет навчального часу складає 55 кредитів ЄКТС (1650 годин), з яких обсяг аудиторних становить 510 годин, а обсяг самостійної роботи здобувачів – 1020 годин, тобто приблизне співвідношення 1:2. Разом з тим, в навчальному плані (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/navchalnyi_plan_2022-2023.pdf) є деяка невідповідність до опису ОП у ВСО, де зазначено, що обсяг аудиторних становить 520 годин (32 %), а обсяг самостійної роботи здобувачів становить 1010 годин (68 %). Насправді це стосується НП 2021 р, а в НП 2022 р. вказано 510 і 1020 годин. В цілому ж, обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

На веб-сайті ЗВО оприлюднено програму вступних випробувань з комплексу фахових дисциплін для вступників на ОНП «Екологія» підготовки фахівців PhD. Відповідно до Правил прийому на ОНП може здійснюватися вступ на основі ОС магістр та ОКР спеціаліста. (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/101_ekologiya_programa_vstupnih_viprobuvan.pdf). Інформація про вступ на навчання та правила прийому на навчання в аспірантурі за 2021–2022 роки представлена в оприлюднених документах, розміщених на офіційному веб-сайті, у розділі «Аспірантура» НУБіП (<https://nubip.edu.ua/node/90928/2>). Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://nubip.edu.ua/node/90928/4>) оприлюднене у вільному доступі, не містить дискримінаційних положень та зрозуміле для сприйняття.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Особливістю (унікальністю) ОНП визначено поєднання двох галузей наук (природничої та сільськогосподарської) для вирішення проблем довкілля в умовах інтенсивної аграрної діяльності. Водночас, згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) програма вступного випробування не в повній мірі враховує унікальність ОНП. В програмі відсутні теми з агроекології, а в наданих на запит ЕГ прикладах екзаменаційних білетів такі питання є у форматі додаткових. Виявлена невідповідність наведених тем з екології в програмі вступного випробування зі спеціальності та питань, представлених у екзаменаційному білеті.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності здійснюється на основі системи оцінювання навчальних досягнень ЄКТС, а перезарахування кредитів за результатами навчання. В ЗВО розроблено та впроваджено процедури визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО що висвітлено в ряді нормативних документів:

(https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/10._2._polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_zdobuvachiv_vishchoyi_osviti_stupenya_doktor_filosofiyi_2019_r.pdf);
(https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/10._1._p_pro_akad.mobilnist_studentiv_i_aspirantiv_nubip_2_o_2020_r.pdf). На ОНП «Екологія» не було практики визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, висвітлені в ряді нормативних документів і є доступними для усіх учасників освітнього процесу:

(https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u347/pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu.pdf);
(https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u347/pro_viznannya_rezultativ_navchannya2019.pdf);
(<https://nubip.edu.ua/node/90928/4>); (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u347/pro_ekz.i_zal._2020.pdf). Під час реалізації ОНП практики застосування вказаних правил не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Методи навчання і викладання на ОП дозволяють реалізувати принципи академічної свободи, оскільки передбачається їх варіативність, урахування свободи слова і творчості. Вони визначаються відповідними нормативними документами: (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/nakaz_no_1170_vid_29.10.2021_r.pdf);

(<https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u347/2016.pdf>);

(https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u347/210368_pro_pidgotovku_zdobuvachiv.pdf). За результатами анкетування здобувачів та опитування роботодавців коригується зміст, форми та методи викладання навчальних дисциплін за ОНП. Методи навчання і викладання на ОП дозволяють реалізувати принципи академічної свободи.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Порядок оцінювання визначено у відповідних документах: (<https://cutt.ly/EFU7D7m>), (<https://tinyurl.com/2kd562kz>). Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання. Впроваджено інформаційно-методичний супровід освітніх компонентів.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

У здобувачів освіти ОНП Екологія здійснюється поєднання навчання і досліджень освіти при проведенні дослідницьких робіт на базі лабораторій університету, лабораторії якості і безпеки продукції АПК НУБіП України. Також розвинена співпраця з використанням матеріально-технічних можливостей ГК «BioNorma», ННЦ «Інститут землеробства НААН України», ВСП ТОВ «Фабрика агрохімікатів», «Інституту здоров'я рослин». Аспіранти задіяні в наукових проектах кафедр та мають можливість публікуватися у наукових виданнях університету.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Перевірити відповідність змісту дисциплін, що викладаються науковим напрацюванням викладачів здебільшого не було змоги, переважно через відсутність профілів викладачів у ГУГЛ-академії. - Додонова В.І. д.ф.н., проф. Більшість праць за останні роки (переважно 2021-2022 рр) відповідають новітнім напрямкам філософії і тісно корелюють зі змістом дисципліни «Філософія науки»; - Личук М. І. д. філол. н., проф. дисципліна «Іноземна мова за професійним спрямуванням» – не було змоги ознайомитись з науковим доробком викладача, оскільки його профіль у ГУГЛ академії відсутній, а також на сайті факультету відсутня інформація про кафедру, на якій працює викладач. - Хиленко В.В. д.техн.н., професор («Комп'ютерна обробка інформації») - профіль у ГУГЛ академії відсутній (Портфоліо на це прізвище не відповідає особі викладача (Портфоліо Осипова - Google Документи); - Жерліцин Д.М., доктор екон.наук, професор – викладає «Математичне моделювання та планування експерименту», в той час як основні його роботи в ГУГЛ академії (Dmytro Zherlitsyn, Жерліцин Дмитро Михайлович, Жерлицын Дмитрий Михайлович - Google Академія) присвячені банківській та фінансовій системі. - Дем'янюк О.С., доктор с.-г. наук, професор - «Методологія наукового дослідження (методика дослідження, управління проектами, інтелектуальна власність)» Зміст робіт в Гугл-академії (<https://scholar.google.com.ua/citations?user=UTFNdTcAAAAJ&hl=uk>) здебільшого торкається агроекології; - Гайченко В.А. д.біол.н., проф. «Теоретичні і практичні засади сучасної екології» більшість праць стосується радіоекології та ентомології (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=54893127100>). профіль у ГУГЛ академії відсутній.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

В ЗВО функціонує навчально-науковий центр міжнародної діяльності (<https://nubip.edu.ua/node/4248>). Інформація про міжнародну академічну мобільність доступна здобувачам (<https://nubip.edu.ua/node/86398>), вони можуть пройти стажування, навчання або здійснити наукові дослідження, з партнерами університету в галузі екології, серед них: Академія Поморська у м. Слупськ (Польща), Вища школа сільського господарства ISA Lille, м. Ліль (Франція), Варшавський університет наук про життя (Польща), університет Вагенінген (Нідерланди) та ін. Проте, масової практики закордонних стажувань аспірантів не підтверджено. Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) це вдалося зробити лише двом аспірантам.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та оцінювання регламентуються відповідними документами: (<https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u347/2016.pdf>);

(https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u347/pro_ekz._i_zal._2020_2.pdf); (<https://nubip.edu.ua/node/119666>);

(<https://nubip.edu.ua/node/90928/16>); (<https://nubip.edu.ua/node/1175/10>); (<https://elearn.nubip.edu.ua/>). Наукова складова оформляється у вигляді індивідуального плану аспіранта, атестаційного листа, звіту, протоколів засідання кафедри і вченої ради факультету.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Атестація аспірантів здійснюється двічі на рік у встановлені терміни з графіком прийому звітів. Річний звіт аспіранта обговорюється на засіданнях кафедри та вченої ради факультету і оформлюється у формі атестаційного листа, протоколу засідання кафедри та ради факультету. Крім того атестація здобувачів здійснюється постійною або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації відповідно до чинного законодавства. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Об'єктивність екзаменаторів забезпечується єдиними критеріями оцінювання та вимогами, що визначені нормативними документами: - (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozh_ekzameni_zaliki_z_dopovnenniyam_2021_dlya_saytu.pdf), - (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u145/polozhennya_pro_ekzameni_ta_zaliki_u_zdobuvachiv_vishchoyi_osviti_stupenya_doktora_filosofiyi_u_nacionalnomu_universiteti_bioresursiv_i_prirodokoristuvannya_ukrayini_o.pdf). Екзамени і заліки приймають два НПП. Екзамени проводяться у письмовій (електронній) формі за екзаменаційними білетами (форма уніфікована). Прикладів оскарження результатів контрольних заходів і врегулювання конфліктів на ОНП Екологія не було.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності прописані у керівних документах: - (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/E_Kodeks.pdf), (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist.pdf), (<https://nubip.edu.ua/node/18211/1>), (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/polozhennya_pro_poryadok_perevirki_naukovih.pdf), (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u347/poryadok_opituvannya_zvo_2021.pdf). Перевірці на академічний плагіат за допомогою системи «Unplug» підлягають рукописи, наукові та навчальні публікації. Внутрішня система виявлення плагіату використовує програму «AntiPlagiarism.NET».

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Незважаючи на високу кваліфікацію та поважний науковий статус НПП, задіяних у процесі викладання на ОНП (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from-se/7184/view>), значна їх кількість не бере участь у наукометриці вітчизняної науки, про що свідчить відсутність профілю у ГУГЛ-академії. Це не дає змоги скласти об'єктивне уявлення про наукові здобутки НПП. -Гарант ОП Кленко Алла Володимирівна – доктор біологічних наук, с.н.с., зав кафедри загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності - Індекс Гірша 3. -Додонова Віра Іванівна, доктор філософських наук, професор – Індекс Гірша 8. -Ніколаєнко Станіслав Миколайович д-р пед. наук, професор - Індекс Гірша 18 - Дем'янюк О.С. доктор с.-г. наук, професор - Індекс Гірша 10 -Жерліцин Дмитро Михайлович доктор економічних наук, професор - Індекс Гірша 10 -Личук М.І. Д. філол. н., проф. – профіль у ГУГЛ академії відсутній -Гольцова М. Г. Канд. філол. н., доц. – профіль у ГУГЛ академії відсутній -Грабовська І. В.. Канд. філол. н., доц.- – профіль у ГУГЛ академії відсутній -Сопівник Руслан Васильович д-р пед. наук, професор - профіль у ГУГЛ академії відсутній -Васюк Оксана Вікторівна д-р пед. наук, професор - профіль у ГУГЛ академії відсутній -Буцик Ігор Михайлович д-р пед. наук, професор - профіль у ГУГЛ академії відсутній -Маценко Леся Миколаївна к.пед. наук, доцент - профіль у ГУГЛ академії відсутній -Хиленко Володимир Васильович д.техн.н., професор - профіль у ГУГЛ академії відсутній (Портфоліо на це прізвище не відповідає особі викладача (Портфоліо_Осипова - Google Документи) -Бондарь В.І.

кандидат с.-г. наук, доцент - профіль у ГУГЛ академії відсутній - Індекс Гірша 6 -Боголюбов Володимир Миколайович, доктор педагогічних наук, професор - Індекс Гірша 9 -Гайченко Віталій Андрійович доктор біологічних наук, професор, - профіль у ГУГЛ академії відсутній. У доцента, кандидата сільськогосподарських наук Кудрявицької Аліни Миколаївни посилання на профіль у ГУГЛ-академії не відповідає персоні викладача (<https://nubip.edu.ua/node/2749>).

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедура конкурсного добору викладачів в університеті є прозорою та забезпечує необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП Екологія. Конкурсний добір на заміщення посад НПП регламентуються відповідними документами: (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u331/nakaz_no_485_vid_30.04.2021_r.pdf, (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/pravila_rozporyadku.pdf, (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u331/nakaz_no_1053_vid_05.10.2021_r.pdf). Обговорення кандидатур претендентів на заміщення посади доцента здійснює трудовий колектив кафедри і Вчена рада факультету, на посади завідувача кафедри і професора – Вчена рада університету

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Так, члени ради роботодавців за спеціальності 101 Екологія Чабанюк Я.В. та Дем'янюк О.С є професорами кафедри екології агросфери та екологічного контролю (за сумісництвом). Активними учасниками реалізації освітнього процесу на ОНП Екологія є ГК BioNorma, ННЦ Інститут землеробства НААН України, Інститут агроєкології та природокористування НААН України, ТОВ «Інститут здоров'я рослин», Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Corteva Agriscience Ukraine..

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

На базі Інституту агроєкології і природокористування НААН відбулася зустріч з Бароном Р. А. Ульріхом Юхтером ван Бергена Кваста, куди було запрошено аспірантів ОНП, які прослухали лекцію «Від науковця до підприємця: дорожня карта» (<https://nubip.edu.ua/node/101858>). Залученню роботодавців до аудиторних занять сприяє підписання угод та меморандумів про співробітництво між Державною екологічною інспекцією України і НУБіП (<https://nubip.edu.ua/node/86743>), між Професійною асоціацією екологів України та факультетом захисту рослин, біотехнологій та екології у рамках першого Міжнародного Форуму AgroGreenDeal-2021 за підтримки Посольства Нідерландів (<https://nubip.edu.ua/node/87850>). Професором Університету Вагенінген М. Строкаль була проведена відкрита лекція на тему «Modeling Water Quality Along The Land-To-Ocean Continuum» (<https://nubip.edu.ua/node/105094>)

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

НПП, долучені до реалізації ОНП Екологія, постійно покращують професійний рівень в провідних навчальних закладах як України, так і за кордоном. ЗВО активно співпрацює із закордонними і вітчизняними освітньо-науковими установами. В університеті також доступні програми міжнародної мобільності для викладачів (<https://nubip.edu.ua/node/13>).

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Підвищення мотивації НПП реалізується через систему премій і регулюється відповідними документами: (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u101/polozhennya_pro_oplatu_praci_2020.pdf); (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u187/polozhennya_pro_oblik_2020.pdf); (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u101/polozhennya_pro_nadannya_shchorichnoyi_groshovoyi_vinagorodi_2020.pdf); (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u101/polozhennya_pro_premiyuvannya_2020.pdf); (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u331/zasluzheniy_naukoviy_pracivnik_nubip_ukrayini.pdf); (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u331/zasluzheniy_pracivnik_nubip_ukrayini.pdf); (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u331/zasluzheniy_profesor_nubip_ukrayini.pdf).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Здобувачі ОНП «Екологія» для здійснення наукових досліджень мають можливість використовувати сучасні наукові лабораторії ЗВО. Наявність необхідного наукового обладнання та приладів забезпечує досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Такий стан є цілком нормальним і може бути оцінений позитивно.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Методичне та наукове забезпечення ОНП Екологія характеризується високим рівнем, представлено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам наукової бібліотеки (<https://nubip.edu.ua/structure/library>). Наявний електронний каталог (<https://nubip.edu.ua/node/11043>) та цифрова бібліотека (<http://dglb.nubip.edu.ua:8080/jsrui/>), що сприяє як навчанню, так і викладацькій діяльності. Читальні зали забезпечені бездротовим доступом до мережі Інтернет. Користувачі, зареєстровані в університетській мережі, мають необмежений доступ до Інтернет. В університеті функціонує зручна у користуванні система дистанційного навчання «Elearn».

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

ЗВО забезпечує всі необхідні умови для безпечного навчання (можливість дистанційного навчання). Усі навчальні та адміністративні приміщення відповідають вимогам техніки безпеки та забезпечують умови життєдіяльності щодо освітлення, теплового та повітряного режиму, проведення наукових досліджень.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Здобувачі ОНП мають можливість отримати необхідну інформацію чи актуальні новини із сайту університету (<https://nubip.edu.ua/news>). Освітня та наукова підтримка відбувається також завдяки гаранту програми, науковому керівнику аспіранта, ННП за фахом, що забезпечують ОНП через електронну пошту, месенджер та телефон. Комунікації студентів з керівництвом НУБіП відбуваються на регулярних зустрічах або особистому прийомі (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/pravila_rozporyadku.pdf).

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Вступу осіб з особливими освітніми потребами на ОНП Екологія не було. Проте, права на освіту особами з особливими освітніми потребами в університеті забезпечуються через роботу відділу з соціальної роботи <https://nubip.edu.ua/node/12433>, Центру соціально-психологічної служби (<https://nubip.edu.ua/node/4653>), оздоровчого центру <https://nubip.edu.ua/node/56101>).

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В ЗВО політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій регламентуються відповідними документами: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist.pdf, https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/polozhennya_pro_protidiyu_seksualnim_domaganniyam.pdf, https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/antikorupciyna_programa.pdf. Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) на ОНП Екологія не виникало конфліктних ситуацій, у т. ч. пов'язаних із сексуальним насиллям, дискримінацією і корупцією.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

За дотримання і виконання цих процедур в ЗВО відповідають: робоча група, кафедри екології агросфери та екологічного контролю (<https://nubip.edu.ua/node/1175>) і загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності (<https://nubip.edu.ua/geneco>), відділ аспірантури і докторантури, Вчена рада факультету захисту рослин, біотехнологій та екології. За результатами моніторингового опитування аспірантів і пропозицій стейкхолдерів здійснюється періодичний перегляд ОП та навчального плану. Критеріями перегляду ОП є результати зворотного

зв'язку із стейкхолдерами Університету: (здобувачами і роботодавцями), та прогнозування розвитку галузі і потреб суспільства. У процесі моніторингу ЗВО використовує регулярні опитування аспірантів щодо якості ОП, рівня їх задоволеності наповненням навчальних планів, а також опитування роботодавців стосовно якості ОП та її освітніх компонентів. ОП була започаткована в 2016 р., черговий перегляд ОП здійснювався у 2020–2022 рр. для врахування результатів опитувань аспірантів, роботодавців, а також тенденцій розвитку галузі. Університет дотримується процедур моніторингу, періодичного перегляду та затвердження ОП.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Аспіранти безпосередньо залучені до перегляду ОП, в тому числі навчального плану, та брали участь у засіданнях кафедри, робочої групи ОП (<https://nubip.edu.ua/node/70269>), семінарах (<https://nubip.edu.ua/node/94194>). Вся необхідна для обговорення інформація є на сайті кафедри екології агросфери та екологічного контролю у рубриці «Аспірантура» (<https://nubip.edu.ua/node/1175/7>). Зміст та програмні результати ОП обговорювались зі здобувачами (<https://nubip.edu.ua/node/87834>). В університеті функціонує Рада аспірантів (<https://nubip.edu.ua/node/86492>) та Спілка молодих вчених НУБіП України (<https://nubip.edu.ua/node/3530>). Представники органів студентського самоврядування входять до складу Вчених рад факультетів та Вченої ради університету, що підтверджує їх залучення до процедур забезпечення якості ОП. Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) аспіранти задоволені якістю освіти.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) роботодавці надають можливість здобувачам використовувати свою лабораторну, матеріально-технічну базу, а їх працівники (наприклад з Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України) мають можливість навчатися на вечірній формі ОП. В цілому, на думку роботодавців, ОП дозволяє забезпечити сучасну та якісну підготовку екологів. Інформація щодо заходів зі стейкхолдерами висвітлюється на сайті кафедри.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В ЗВО існує налагоджена система зв'язків з випускниками, яка включає в себе збір та аналіз інформації про їх професійну діяльність. Є відділ з працевлаштування випускників та видачі документів про вищу освіту (<https://nubip.edu.ua/node/6882>). В 2021 році першою, хто здобув ступінь доктора філософії з галузі знань 10 «Природничі науки» та спеціальності 101 Екологія була Власенко І. С., яка зараз працює в Національній академії аграрних наук України.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) за результатами співбесід з гарантом ОП, академічним персоналом і представниками структурних підрозділів задокументованих випадків виявлення недоліків в освітній діяльності під час реалізації цієї ОП не було.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти відсутні, оскільки акредитація первинна.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Університет сприяє популяризації серед НПП, молодих вчених, дослідників і аспірантів напрямів забезпечення якості освіти, наукових досліджень, у тому числі з залученням громадськості. Механізм такої участі на даній ОП реалізується через опитування, співбесіди, рецензування, регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті НУБіП України (<https://nubip.edu.ua/node/2121/3>).

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Це є нормальною діловою практикою (забезпечується необхідними нормативними документами).

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт ОП. Результати оцінювання програми 101 Екологія аспірантами (здобувачами), роботодавцями та науково-педагогічними працівниками, висвітлюються в рубриці обговорень <https://nubip.edu.ua/node/119671>).

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму. Наведена в ОНП інформація вичерпна, достовірна й представлена в достатньому обсязі для вступників, аспірантів і роботодавців. Незважаючи на те, що на сайті базової кафедри є окрема сторінка, на якій міститься уся інформація про освітню програму (<https://nubip.edu.ua/node/1182/16>), у пункті «Наукова та навчальна література» міститься зовсім не та інформація, зокрема, «Обговорення програми 101 Екологія»

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Відповідність змісту ОНП Екологія науковим інтересам аспірантів регламентується відповідними документами: (<https://nubip.edu.ua/node/119663>) (<https://nubip.edu.ua/node/1175/7>, [paramy_naukovih_doslidzhen.pdf](https://nubip.edu.ua/paramy_naukovih_doslidzhen.pdf) (nubip.edu.ua). Згідно (<https://office.naq.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) здобувачі показують, що вони задоволені рівнем отриманих знань та умінь.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

В цілому, тематика наукових досліджень аспірантів відповідає напрямам досліджень наукових керівників, що підтверджується знайомством із портфоліо керівників та аспірантів (<https://nubip.edu.ua/node/1175/12>; <https://nubip.edu.ua/node/1175/11>). Проте, є значні невідповідності тем досліджень аспірантів і напряму керівника на прикладі д.б.н., с.н.с. Клепко А.В. (<https://nubip.edu.ua/node/91329>). Усі її роботи присвячені «дослідженню біохімічних та молекулярних механізмів дії іонізуючої радіації на організм тварин, рослин та людину; вивчення ролі радіаційно-індукованої адаптивної відповіді у формуванні механізмів радіостійкості живих організмів; особливості впливу хронічного опромінення флори та фауни низькими дозами іонізуючої радіації на прояв специфічних радіобіологічних реакцій в живих організмів у віддалений період після аварії на Чорнобильській АЕС». (<https://nubip.edu.ua/node/1175/12>). В той же час, тематика дисертацій аспірантів Клепко А.В. виходить за межі її наукових інтересів: Павловська М.О. «Обґрунтування методів екологічного контролю впливу ксенобіотиків на процес самовідновлення водної екосистеми». Яненко В.С. «Екологічна оцінка впливу експлуатації вітрових електростанцій на орнітофауну та рукокрилих північно-західного Причорномор'я» (<https://nubip.edu.ua/node/1175/11>)

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

Згідно (<https://office.naq.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) «Здобувачі мають змогу опанувати та використовувати для наукових досліджень сучасні методи, що застосовуються у екології. Також, для проведення досліджень аспіранти можуть використовувати бази практики при НУБіП (<https://nubip.edu.ua/node/995>). Проте у ОНП ніякою окремою обов'язковою освітньою компонентою не прописана практична підготовка власне з екології. Є лише педагогічна практика.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Здобувачі щорічно переставляють результати своїх наукових робіт на міжнародних конференціях, які відбуваються в НУБіП, під час семінарів, виробничих нарад, у яких вони беруть участь. У здобувачів є можливість долучитися до міжнародних програм академічної мобільності, серед яких можна виділити Програми Темпус та Еразмус+. У переліку закордонних установ з якими співпрацює НУБіП - академія Поморська у м. Слупськ (Польща), вища школа сільського господарства ISA Lille, м. Ліль (Франція), варшавський університет наук про життя (Польща), Technical University of Bergakademie Freiberg, Німеччина, Університету Вагенінген (Нідерланди).

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Наукові керівники аспірантів беруть активну участь у вітчизняних та міжнародних наукових проєктах. Інформація про них також міститься в портфоліо керівників (<https://nubip.edu.ua/node/1175/12>). За результатами виконання проєктів опублікована значна кількість статей (в т.ч. у журналах БД Scopus), тез доповідей, монографій. Позитивною практикою є залучення здобувачів до участі у виконанні цих проєктів.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

В ЗВО питанням академічної доброчесності регулюються відповідним документом: - https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist.pdf. В університеті створена та функціонує Комісія з питань етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/iFPblC4>), результати роботи оприлюднюються на офіційному веб-сайті університету (<https://nubip.edu.ua/node/94154>, <https://nubip.edu.ua/node/68966>). Наукові роботи керівників та аспірантів підлягають перевірці на наявність плагіату за допомогою системи «Unplug», що регулюється Положенням (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u341/polozhennya_pro_poryadok_perevirki_naukovih_.pdf). Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/from/7384?index=1>) за час дії ОП не було виявлено жодного факту порушень академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу, в т. ч. здобувачів освіти та НПП, в т. ч. наукових керівників.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Вимагає перегляду блок обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки екологів, більшість з яких (за назвою і за змістом) мають відношення до загально-наукових дисциплін. Зокрема, адаптація назви і змісту таких дисциплін як «Комп'ютерна обробка інформації», «Математичне моделювання та планування експерименту», «Методологія наукового дослідження (методи, управління проєктами, інтелектуальна власність)» до предметної області екології наблизила б зміст ОНП 101 Екологія «доктор філософії» до вимог відповідного Стандарту вищої освіти.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Певних зусиль розробників ОНП вимагає насичення змісту наукового ступеня «доктор філософії» відповідною онтологічно спрямованою тематикою наукових досліджень. Позитивний внесок у вирішення зазначеної проблеми можуть зробити наукові на науково-методичні роботи НПП з питань сталого розвитку. Варто також урізноманітнити практичну підготовку здобувачів у напрямку набуття ними практичних та дослідницьких навичок власне, з екології. Для цього у переліку ОК «Педагогічна практика» варто замінити на ОК «Науково-асистентська практика» відповідним чином наситивши зміст цієї ОК практично-спрямованими темами. Тим більше, що ЗВО має унікальний досвід практичної підготовки фахівців. Одна фахова ОК 7 «Теоретичні та практичні засади сучасної екології» (12 кредитів) і три фахові ВК (15 кредитів) не забезпечує досягнення поставлених розробниками цілей ОНП, особливо стосовно здобувачів, які закінчили інші ОПП, ЗВО або іноземних аспірантів. Можливий шлях вирішення проблеми – заміна вже існуючих обов'язкових ОК на адаптовані до екологічного змісту, наприклад: «Комп'ютерна обробка екологічної інформації», «Математичне моделювання явищ і процесів в екосистемах», «Методологія і методи екологічного дослідження».

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

У програмі фахового вступного випробування з комплексу фахових дисциплін варто розширити перелік тем, що висвітлюють унікальність програми, саме з агроекології.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендовано періодично переглядати і оновлювати показники науково-педагогічної активності викладачів на ОНП та збільшити кількість навчальних дисциплін, що викладаються іноземними мовами. Зокрема, найближчим часом створити відповідні профілі НПП у ГУГЛ-академії.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендовано забезпечити в навчальному плані різні форми контролю, в тому числі таку форму контролю підсумкової атестації як залік. Бажано також збільшити перелік вибіркового ОК для поглиблення фахової підготовки аспірантів, відповідно до тем дисертаційних досліджень.

Критерій 6. Людські ресурси

Незважаючи на поважний статус і значні наукові досягнення у науковій діяльності більшості НПП необхідно створити відповідні профілі у ГУГЛ Академії, що було б гідною відповіддю на прагнення України до євроінтеграції і відповідало б принципам відкритості і комунікативності у науковій спільноті.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Зважаючи на добре забезпечення реалізації ОНП відповідною матеріальною базою, ЗВО рекомендовано і надалі підтримувати позитивні тенденції у вирішенні цих питань.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Зважаючи на добре забезпечення прозорості і публічності при реалізації ОНП ЗВО рекомендовано і надалі підтримувати позитивні тенденції у вирішенні цих питань.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Привести у відповідність тематику наукових досліджень аспірантів напрямом досліджень наукових керівників.

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ДМИТРІВ ГРИГОРІЙ СТЕПАНОВИЧ